

Informatiepakket schoolontwikkelingstraject **Voortgezet Leren** 2024-2025 – serie 6

Aan de slag met schoolontwikkeling

Duurzaam jullie onderwijs of schoolorganisatie verbeteren? En willen jullie daar kosteloze ondersteuning bij? Doe mee aan het laatste schoolontwikkelingstraject (voorheen: innovatietraject) van Voortgezet Leren! Of jullie nu aan de slag willen met een betekenisvolle leeromgeving, motivatie van leerlingen, formatief werken, samenwerken in teams of één van de andere thema's, met behulp van onze procesbegeleiders en experts uit het onderwijsveld gaan jullie aan de slag met jullie eigen schoolambities. In dit informatiepakket lees je meer over het schoolontwikkelingstraject.

Het model [Aanpak schoolontwikkeling](#)

Wat is het schoolontwikkelingstraject?

In het schoolontwikkelingstraject werk je met een werkgroep van jouw school aan een duurzame schoolontwikkeling. Daarbij krijg je ondersteuning van Voortgezet Leren, wissel je kennis en ervaringen uit met andere scholen en krijg je toegang tot verschillende instrumenten, informatie en inspiratie die bijdragen aan de ontwikkeling op jullie school. In het traject 2024-2025 kun je met één van onderstaande thema's aan de slag.

Motivatie van leerlingen

Structureel inzetten op het stimuleren van motivatie van leerlingen bij het leren.

Betekenisvolle leeromgeving

Creëren van een gevarieerde en inspirerende leeromgeving om het leerproces van leerlingen te verbeteren.

Welbevinden van leerlingen

Een positieve en ondersteunende schoolomgeving om het welbevinden van leerlingen te verbeteren.

Samenwerken in teams

Komen tot een duurzame en effectieve samenwerking in een professionele organisatie.

Formatief werken

Stappen zetten in formatief werken. Hierbij ligt de nadruk op het leerproces van de leerlingen.

Anders

Ben jij bezig met een ander thema dat nog niet is genoemd? Schrijf je dan in voor deze categorie. De thema's hiervoor liggen nog open, en kunnen mogelijk worden ingevuld met een ontwikkelvraag van jouw school. Denk hierbij aan ontwikkelvragen zoals hoe je leesonderwijs vormgeeft in de school, of hoe je als school omgaat met flexibele leerroutes.

Als er voldoende scholen zijn met een vergelijkbare ontwikkelvraag zal er een groep worden samengesteld.

Let op, de thema's kunnen op basis van de behoeften van geïnteresseerde scholen nog gewijzigd/aangevuld worden.

Onderdelen van het schoolontwikkelingstraject

Het schoolontwikkelingstraject bestaat uit meerdere onderdelen. Alle onderdelen van het traject zijn kosteloos.

Procesbegeleiding

Als werkgroep word je ondersteund door twee procesbegeleiders van Voortgezet Leren. Dit wordt gedaan op basis van de [methodiek aanpak schoolontwikkeling](#) en draagt bij aan de versnelling en verbreding van de schoolontwikkeling. Het zwaartepunt van deze begeleiding ligt aan het begin van het traject om tot een goede start te komen van het ontwikkelproces. De begeleiding bestaat bijvoorbeeld uit ondersteuning bij het analyseren van de beginsituatie en werksessies over het formuleren van een visie, draagvlak creëren, rollen en planning. Na de startfase is er regelmatig contact om de voortgang en verdere ondersteuningsbehoefte te bespreken.

Leren van en met elkaar in een schoolontwikkelingsgroep

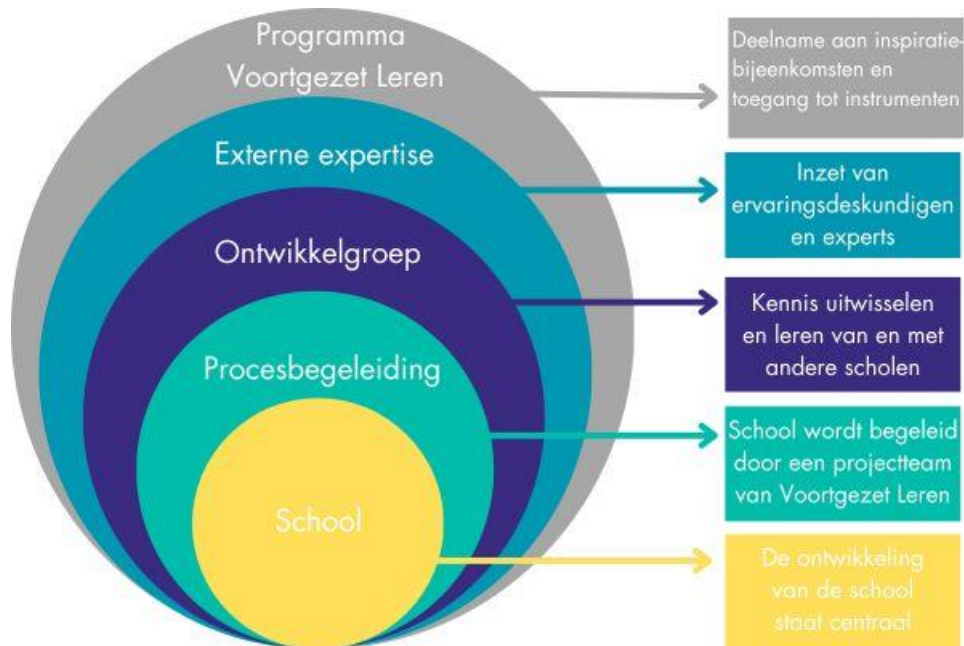
Vijf tot zeven scholen vormen samen een schoolontwikkelingsgroep. Deze scholen zijn bezig met eenzelfde soort ontwikkeling en komen regelmatig bij elkaar voor uitwisseling en kennisdeling.

Inzetten van externe kennis en expertise

Als werkgroep van de school kun je naar eigen behoefte een beroep doen op ervaringsdeskundigen van andere scholen en experts uit het veld. Bij Voortgezet Leren hebben we een poule aan collega-schoolleiders (de zogenoemde peerbegeleiders) beschikbaar die als sparringspartners voor de schoolleider ingezet kan worden. Daarnaast zijn er inhoudelijke experts die op basis van kennis en ervaring aan een school gekoppeld kunnen worden.

Inspiratiebijeenkomsten, (onderzoeks)informatie en instrumenten

Deelnemers krijgen toegang tot relevante (onderzoeks)informatie en instrumenten en nemen deel aan inspiratiebijeenkomsten. In deze inspiratiebijeenkomsten laten we experts aan het woord over diverse thema's en maken hierbij de koppeling naar de praktijk op basis van concrete praktijkvoorbeelden. In deze sessies is het vaak mogelijk om met andere scholen uit te wisselen en vragen te stellen. Tijdens het hele traject staat kennisgedreven werken centraal, waarvoor (onderzoeks)instrumenten beschikbaar worden gesteld.

Schematisch overzicht van onderdelen van het traject

Praktische informatie over het schoolontwikkelingstraject

- Voor wie: alle betrokkenen bij de onderwijs- of schoolontwikkeling van een school in het voortgezet onderwijs
- Duur: 1,5 jaar
- Methodiek procesbegeleiding: [Aanpak schoolontwikkeling](#)
- Start: mei 2024
- Kosten: geen
- Al meer dan 275 scholen gingen je voor
- De laatste kans om mee te doen aan een schoolontwikkelingstraject van Voortgezet Leren

Wat levert het de school op?

- Concrete stappen in de eigen schoolontwikkeling.
- Meer kennis over veranderprocessen en de inzet daarvan om de schoolontwikkeling verder te brengen.
- Meer inzicht in de eigen schoolontwikkeling en bewustzijn over de rollen van de werkgroep.
- Toegang tot kennis en expertise uit het onderwijsveld.
- Breder draagvlak voor de ontwikkeling binnen de school.
- Van en met elkaar leren, zowel binnen de school als tussen scholen.
- Met collega's werken aan professionalisering.
- Uitbreiding van het netwerk van de school voor het delen van ervaring en advies.

Wat vraagt deelname aan het schoolontwikkelingstraject van de (werkgroep van de) school?

Inzet van werkgroep met voldoende (gezamenlijke) tijd

Een werkgroep bestaat vaak uit leraren en een kartrekker/projectleider met voldoende (gezamenlijke) uren en ruimte om de ontwikkeling te realiseren. De benodigde investering in tijd is volledig afhankelijk van de complexiteit van de ontwikkeling en andere factoren zoals de grootte van de school, het aantal personen in de werkgroep of de reikwijdte van de persoon. Scholen die eerder deelnamen aan het schoolontwikkelingstraject geven aan dat ze ongeveer 80 uur per persoon per schooljaar inzetten voor hun ontwikkelproces. Afhankelijk van de doelstellingen en de schoolcontext kan dit meer of minder zijn. Er is regelmatig contact met de procesbegeleiding vanuit Voortgezet Leren om de voortgang en ondersteuningsbehoefte te bespreken.

Gedeelde visie

De school heeft een gedeelde visie op de gewenste schoolontwikkeling of heeft deze ontwikkeling al in gang gezet. Het doel van het schoolontwikkelingstraject is om deze ontwikkeling te versnellen en/of te verbreden binnen de school. Bij aanvang van het traject dient er een plan van aanpak te zijn, waarin staat beschreven wat de aanleiding/probleemstelling is, wat de ambitie en doelstelling is, wat de school gaat doen en hoe dit bijdraagt aan de schoolvisie.

Steun vanuit organisatie voor deelname

Er is steun voor deelname aan het schoolontwikkelingstraject van het bestuur, schoolleiding en betrokken leraren. De werkgroep zet zich actief in om het schoolontwikkelingstraject succesvol te maken en toont daarbij een open houding; inzichten, problemen en resultaten worden bespreekbaar gemaakt. Kennisgedreven werken heeft een belangrijke rol.

Schoolleiders en bestuurders

Het is voor schoolleiders mogelijk om, naast het schoolontwikkelingstraject, ook deel te nemen aan een intervisiegroep in de regio. Dit traject wordt aangeboden vanuit het programma Schoolleiders VO. In deze intervisiegroep staat de rol van de schoolleider in de schoolontwikkeling centraal. Na de kennismaking tussen de school en het projectteam van Voortgezet Leren ontvangt de schoolleider een uitnodiging om deel te nemen aan een intervisiegroep. Daarnaast is er gedurende het hele traject een peerbegeleider beschikbaar voor de schoolleider om te sparren over veranderprocessen. Aangezien ook de rol van de bestuurder in schoolontwikkeling van belang is, is er minstens één gesprek met de bestuurder over de ontwikkeling en de samenwerking die wordt aangegaan binnen dit traject en mogelijke ondersteuningsbehoeften.

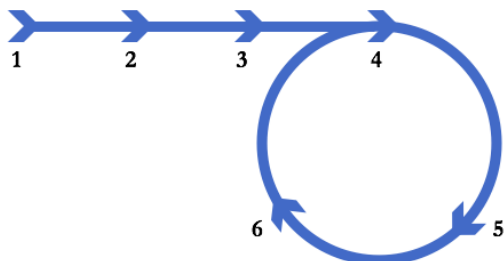
Actieve uitwisseling met schoolontwikkelingsgroep

Van iedere school nemen minimaal twee vertegenwoordigers, waarvan minstens één schoolleider, actief deel aan alle groepsbijeenkomsten.

Meedoen is delen

Materiaal en kennis dat is ontwikkeld of opgedaan binnen het schoolontwikkelingstraject wordt toegankelijk gemaakt voor de hele sector. Deelnemers zijn bereid om andere scholen actief te ondersteunen met opgedane kennis en ervaringen.

Planning van het schoolontwikkelingstraject

Schematische weergave planning traject / ontwikkelcyclus

1. Aanmelding
2. Intake
3. Vormen groep
4. Plan
5. Uitvoering
6. Evaluatie

1. Aanmelding/inschrijving

De verantwoordelijke schoolleider meldt de school aan voor deelname aan het schoolontwikkelingstraject. In het aanmeldformulier wordt door middel van een zelfevaluatie gevraagd om in kaart te brengen in hoeverre benodigde randvoorwaarden voor een succesvol veranderproces aanwezig zijn (denk aan: visie, doelen, draagvlak). Neem daarom ruim de tijd om de aanmelding te regelen. Na het aanmelden vindt een (online) intakegesprek plaats met een medewerker van Voortgezet Leren. Voor het aanmelden geldt vol = vol.

2. Intake

Tijdens het intakegesprek worden onder andere de ambities, ontwikkelvragen en de fase van ontwikkeling van de school besproken. Het doel van het gesprek is om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van de benodigde randvoorwaarden voor een succesvol ontwikkeltraject en in de ontwikkelvraag en de ondersteuningsbehoefte van de school. Na het intakegesprek bespreken we samen of jullie definitief deelnemen aan het traject.

3. Indeling in schoolontwikkelingsgroep

Een school wordt gekoppeld aan ongeveer vijf tot zeven scholen. Samen vormen deze scholen een schoolontwikkelingsgroep. Deze groep wordt gevormd op basis van de informatie uit de aanmelding en de intake. Het thema waar de school mee bezig is, is de verbindende factor.

4. Voorbereidende fase: vanaf mei 2024

Na het intakegesprek organiseren we het liefst vóór de zomervakantie een kennismakingssessie

tussen de werkgroep van de school en de procesbegeleiders vanuit Voortgezet Leren. In deze sessie bespreken we het plan van de school en de benodigde bouwstenen voor een goede start. In september trappen we gezamenlijk het schoolontwikkelingstraject af op de **startdag**. Alle deelnemende scholen aan het schoolontwikkelingstraject zijn daar aanwezig. Tijdens deze dag wordt informatie en inspiratie over veranderingsprocessen gedeeld en maken de scholen uit de schoolontwikkelingsgroepen kennis met elkaar. Daarna kunnen de scholen energie van start met hun eigen ontwikkeltraject.

5. Uitvoering: vanaf september 2024

Gedurende het traject voert elke school het eigen plan van aanpak uit. Daarbij kunnen scholen gebruikmaken van de beschikbare hulpmiddelen (zie alinea 'onderdelen van het schoolontwikkelingstraject'.)

6. Evaluatie en borging

Ieder halfjaar vindt er een tussenevaluatie plaats. Er wordt gezamenlijk gereflecteerd op de voortgang van het ontwikkelproces en de ondersteuning vanuit het projectteam. Ook aan het einde van het traject vindt een evaluatie plaats. Zo weet de school de ontwikkeling zelfstandig voort te zetten. Evaluatie en bijstellen hebben een terugkerende rol in het ontwikkelproces.

Stappen 4, 5 en 6 uit de ontwikkelcyclus (zie afbeelding bovenaan) worden na afloop van het schoolontwikkelingstraject zelfstandig herhaald door de school. Borging van de ontwikkelingen in de schoolpraktijk speelt hierin een belangrijke rol.

Zie op de volgende pagina de gedetailleerde tijdlijn.

SCHOOLONTWIKKELINGSTRAJECT - SERIE 6

2024/2025

	2024											2025															
	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec					
Vakanties			Mei			Zomer			Herfst			Kerst			Voorjaars			Mei			Zomer			Herfst			Kerst
Werksessies school met projectteam		Intake-gesprekken		Bouwstenen-sessie				1e werk-sessie					2e werk-sessie					3e werk-sessie									
Kennisgedreven werken				Nul-meting							Tussen-meting															End-meting	
Bijeenkomsten met school-ontwikkelings-groep							Start-dag			Groeps-bijeenkomst				Groeps-bijeenkomst				Groeps-bijeenkomst			Groeps-bijeenkomst				Groeps-bijeenkomst		
Evaluatie											Tussen-evaluatie							Tussen-evaluatie								End-evaluatie	
Inzet peerbegeleiding en experts	DOORLOPEND																										
Contact-momenten projectteam	DOORLOPEND																										
Deelname aan aanbod Voortgezet Leren	DOORLOPEND																										

kijk voor meer informatie en inspiratie op www.voortgezetleren.nl/het-schoolontwikkelingstraject